

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Kricsfalvi Ügyvédi Iroda (...., ügyintéző: dr. Kricsfalvi Anita ügyvéd) által képviselt felperes neve... (....) felperesnek, a dr. Kratochwill György ügyvéd (....) által képviselt M... Kft. (I.rendű alperes címe) I. rendű és a Kelemen, Mészáros és Sándor Ügyvédi Iroda (...., ügyintéző: dr. Sándor István ügyvéd) által képviselt II.rendű alperes neve (...) II. rendű alperesek ellen szerzői jogsértés megállapítása és jogkövetkezményeinek alkalmazása iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2011. június 3. napján kelt, 8.P.24.192/2008/58. sorszámú ítélete ellen a II. rendű alperes 59. sorszámú, az I. rendű alperes 60. sorszám alatti fellebbezése folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, a II. rendű alperessel szemben a keresetet elutasítja, mellőzi az egyetemleges marasztalást és kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a II. rendű alperesnek 215 900 (Kétszáztizenötezer-kilencszáz) forint elsőfokú perköltséget, egyebekben helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a II. rendű alperes részére 311 300 (Háromszáztizenegyezer-háromszáz) forint másodfokú perköltséget. Az I. rendű alperes ugyanezen időn belül köteles a felperes részére 108 000 (Száznyolcezer) forint másodfokú perköltséget megfizetni.

Köteles az I. rendű alperes az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt 203 200 (Kétszázháromezer-kétszáz) forint fellebbezési illetéket külön felhívásra az államnak megfizetni.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az I. és a II. rendű alperest, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 3 387 188 forint + áfa összeget jogdíj címén és annak 2006. január 1-jétől a kifizetésig járó törvényes mértékű késedelmi kamatát, valamint 170 000 forint + áfa összegű perköltséget és az államnak külön felhívásra 203 230 forint eljárási illetéket.

A felperes, mint közös jogkezelő többször módosított keresetében végül 3 387 188 forint + áfa összegű jogdíj és kamata megfizetésére kérte kötelezni az I. és II. rendű alpereseket egyetemlegesen. A kérelmét arra alapította, hogy az I. rendű alperes

engedélyével a II. rendű alperes által üzemeltetett csatornán 2005 évben több, 1946. január 1-jét megelőzően készült magyar játékfilm került vetítésre, amely után jogdíjat egyik alperes sem fizetett. A II. rendű alperes összesen 27 filmet sugárzott, amely filmalkotásokat a perben nem álló T... Kft.-vel kötött szerződés alapján kapott sugárzásra és az azokra vonatkozó engedélyt is megszerezte. A felperes erre tekintettel a T... Kft.-t III. rendű alperesként perbe kívánta vonni, azonban a vele szembeni keresetlevél kézbesítése sikertelen volt, a Kft. felszámolás alá került, ezért a felperes kérelmét visszavonta.

Az alperesek a sugárzás tényét, idejét, mértékét és a számítható jogdíj összegét nem vitatták, de mindketten a kereset elutasítását kérték.

Az I. rendű alperes arra hivatkozott, hogy a II. rendű alperes által sugárzott filmalkotások felhasználási jogát adásvételi szerződés útján megvásárolta, ezért jogszerűen kötött szerződést a filmek hasznosítására a perben nem álló T... Kft.-vel, illetve rajta keresztül a II. rendű alperessel, akivel szemben a felperes közvetlenül is felléphet.

A II. rendű alperes azzal érvelt, hogy nem a felperessel, hanem a T... Kft.-vel áll jogviszonyban a perbeli műsorok sugárzására nézve. A 2003. december 11-én és 2004. május 5-én megkötött szerződésekben rögzítették, hogy mely 1946. január 1-jét megelőzően készült filmek tekintetében szerzi meg a II. rendű alperes a sugárzási jogot a filmek kétszeri sugárzására, illetve a filmek egyes kiragadott részeinek műsorelőzetesben történő sugárzására. A T... Kft. úgy nyilatkozott, hogy a szükséges jogosultságokkal rendelkezik és helytáll a felhasználással kapcsolatban, mert az harmadik személy vagy szervezet jogát nem sérti. A II. rendű alperes erre tekintettel a jogdíjat már megfizette a T... Kft.-nek. Emellett arra is hivatkozott, hogy nem terheli jogdíjfizetési kötelezettség, mert a jogdíj megfizetésére a film előállítója köteles.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét megalapozottnak találta.

Megállapította, hogy az I. rendű alperes megbízásából a T... Kft. kötött megállapodást a II. rendű alperessel az 1946. január 1-jét megelőzően gyártott magyar filmalkotások kétszeri sugárzására. Utalt a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (Szt.) 92. §-ának (1) bekezdésére, valamint a 66. § (3) bekezdésére és rögzítette, hogy a magyarországi gyártású filmalkotások sugárzásával vagy egyéb módon történő nyilvánossághoz közvetítése után jogdíj fizetendő. A jogdíj fizetésére elsősorban a filmalkotás előállítója köteles az Szt. 66. §-ának (3) bekezdése alapján, kivéve, ha bizonyítja, hogy a felhasználóval kötött szerződésben a szerzői jogdíj fizetésére szóló kötelezettségét kifejezetten és egyértelműen áthárította a felhasználóra; mely utóbbi esetben a jogdíjat a felhasználó köteles megfizetni.

Megalapozottnak találta a felperes azon hivatkozását, amely szerint az 1946. január 1-je előtt gyártott filmalkotások esetében a filmelőállítók még nem rendelkezhettek a televíziós sugárzás útján történő felhasználásról, illetve az annak alapján a szerzők

részére fizetendő jogdíjról, mivel Magyarországon ez akkor még ismeretlen felhasználási mód volt.

Az Szjt. 16. §-ának (1) és (4) bekezdése folytán leszögezte, hogy a szerzői jogi védelem alatt álló művek felhasználása és minden egyes felhasználás engedélyezése a szerzővel kötött megállapodás alapján történhet, mely felhasználással arányos jogdíj illeti meg a szerzőt. A felperes jogdíjközlése alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felhasználás miatt a felperes jogosult a nála tagként nyilvántartott vagy tagként nem nyilvántartott, de filmszerzőnek minősülő személy részére járó jogdíj behajtására. Mindebből következően a II. rendű alperesnek a per megszüntetésére vonatkozó kérelmét nem találta megalapozottnak.

A peradatok alapján azt állapította meg, hogy az I. rendű alperes által forgalmazott, a T... Kft. által közvetítetten a II. rendű alpereshez juttatott filmalkotások sugárzása megvalósult, míg sem az I. rendű alperes, sem a II. rendű alperes nem igazolta, hogy a felhasznált filmalkotások után járó, a filmszerzőket megillető jogdíjat a felperesnek megfizette volna.

Az elsőfokú bíróság mindebből következően az alperesek által számszakilag nem kifogásolt, leszállított kereseti kérelemnek megfelelően marasztalta az alpereseket egyetemlegesen a Ptk. 334. §-ának (1) és (2) bekezdésére utalással. Hangsúlyozta, hogy a jogdíj fizetésével mindkét alperes tartozik, mivel a II. rendű alperes által felsorolt filmalkotások sugárzása az I. rendű alperes rendelkezése alatt álló filmkópiák átadásával történhetett meg, míg a filmalkotásokat ténylegesen a II. rendű alperes sugározta, mely sugárzás után a felpereshez bevétel nem folyt be.

A késedelmi kamatfizetés kezdő időpontját a 2005 évben végzett felhasználásokra tekintettel a felperes keresetében megjelölt 2006. január 1-jében állapította meg. A perköltségről a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján rendelkezett.

Az ítélet ellen mindkét alperes fellebbezett.

Az I. rendű alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a felperes keresetének az I. rendű alperessel szembeni elutasítását kérte.

Állította, hogy a sugárzási tevékenységhez kötődő jogdíj fizetésének kötelezettsége nem őt terheli, mert az I. rendű alperes a perben nem álló T... Kft.-vel abban állapodott meg, hogy a filmek sugárzási jogát értékesítheti és arra nézve nyilatkozott, hogy az értékesítési szerződéshez szükséges jogi feltételekkel rendelkezik, amelyből következően a T... Kft. csak olyan szerződést volt jogosult megkötni, amelyben az újabb szerzői jogdíjat keletkeztető tevékenység kötelezettje csak a tevékenységet ténylegesen megvalósító szervezet lehetett. Ehhez igazodott az értékesítési díj összege is. Állította, hogy az ítéletben megállapított jogdíj mértéke többszöröse annak az ellenértéknek, amelyhez az I. rendű alperes a T... Kft.-vel megkötött szerződés alapján jutott.

Arra is hivatkozott, hogy a T... Kft. perben állása nélkül nem volt jogszerű lehetőség a perben érvényesített igény elbírálására, mivel a II. rendű alperes nem az I. rendű alperestől, hanem a T... Kft.-től szerezte meg a filmek sugárzási jogát. E

jogviszonyban a T... Kft. nem bizományosként járt el, hanem saját jogon értékesítette a filmeket.

A II. rendű alperes fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését, másodlagosan az ítélet megváltoztatásával a felperes keresetének a II. rendű alperessel szembeni elutasítását kérte.

Érvelése szerint az elsőfokú bíróság iratellenesen állapította meg ítéletében, hogy a T... Kft. felszámolás alatt lévő társaság, ezzel szemben a valóság az, hogy a társaság végelszámolás alatt áll. A felperesnek nem volt lehetősége a III. rendű alperessel szemben előterjesztett kereseti kérelme visszavonására, attól el kellett volna állnia, amely elálláshoz a perben álló I. és II. rendű alperesek hozzájárulására volt szükség arra figyelemmel, hogy velük szemben a keresetindítás joghatálya már beállt. Az elsőfokú bíróság ezért eljárásjogi szabályt sértett akkor, amikor a felperest az előterjesztett kereseti kérelem visszavonása során nem oktatta ki a polgári perrendtartás szabályaira. Mindez az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését kell, hogy eredményezze.

Előadta továbbá a II. rendű alperes a fellebbezésében, hogy a felperes és az I. rendű alperes között 2006. szeptember 21-én létrejött megállapodás - amely szerint az 1945-ben, illetve azt megelőzően készült, analóg vagy digitális hordozón többszörözött és példányonként terjesztett magyar gyártású filmalkotásokkal kapcsolatosan az I. rendű alperes szerzői jogdíj fizetését vállalta a felperesnek a filmek rendezői, filmírói és operatőrei tekintetében - megalapozza az I. rendű alperes jogdíjfizetési kötelezettségét az Szjt. 66. § (3) bekezdése alapján. A II. rendű alperest nem terheli jogdíjfizetési kötelezettség arra tekintettel, hogy a jogdíj megfizetésére a film előállítója köteles. A II. rendű alperes ezen túlmenően a felperessel jogviszonyban sem állt, minderre tekintettel vele szemben a kereset alaptalan.

Nem vitatta, hogy a jogelődje által üzemeltett csatornán 2005 évben több, a szerződés által is érintett film került levetítésre, azonban állította, hogy azok műpéldányait az I. rendű alperestől jogtiszta állapotban vette át, ezért jogdíj fizetésére nem volt köteles. Ebből következően állítása szerint nem volt jogszerű lehetőség az I. és a II. rendű alperesek egyetemleges marasztalására.

Hangsúlyozta, hogy a 2000. január 25-én kelt, a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma által kiadott határozatban foglaltak szerint a felperes az Szjt. hatálybalépése előtt készült filmalkotások jogdíjainak behajtásával kapcsolatban igényérvényesítésre nem jogosult. Emellett utalt a felperes 2010. évi jogdíjközleményének 1.6. pontjában írtakra és előadta, hogy a II. rendű alperesre a jogdíjfizetési kötelezettség nem került áthárításra, ezért a vele szemben előterjesztett kereset elutasításának van helye. Ez esetre a perköltség megállapításánál nyomatékosan kérte figyelembe venni azt a tényt, hogy a felperes a keresetét eredetileg 6 553 010 forintba terjesztette elő.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

Az I. rendű alperes fellebbezése nem alapos, a II. rendű felperes fellebbezése túlnyomórészt alapos.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a tényállás felderítéséhez szükséges mértékben lefolytatta, érdemi döntésével és kifejtett érveivel azonban a Fővárosi Ítéltábla csak részben értett egyet.

Nem volt alapos a II. rendű alperes fellebbezésének az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére vonatkozó indítványa. A felperes a T... Kft-t III. rendű alperesként perbe kívánta vonni, azonban a keresetlevél kézbesítése számára sikertelen volt, ezért a felperes kérelmét visszavonta. Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a III. rendű alperesként megjelölt Kft-vel szemben a perindítás hatálya a keresetlevél kézbesítésének eredménytelenségére tekintettel nem állt be. Nincs jelentősége annak, hogy a III. rendű alperes felszámolás vagy végelszámolás alatt áll, a perindítás hatályainak beállta szempontjából a keresetlevél kézbesítésének eredményessége a döntő, amely a perbeli esetben a T... Kft. tekintetében nem vitásan nem állt fenn. Mindezek alapján az I. és II. rendű alperest érintő, érdemi döntésre kiható, az ügy megismétlését indokoló lényeges eljárási szabálysértés nem történt, erre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla nem látott okot az ítélet hatályon kívül helyezésére, ezért azt érdemben bírálta felül.

Alaptalan volt a II. rendű alperes fellebbezése a felperesi igényérvényesítési jog hiányára vonatkozóan is.

A felperes módosított keresetében igényelt sugárzási jogdíj után az alkotókat megillető díjigény miatt a fellépés joga megilleti a közös jogkezelő felperest, perbeli legitimációja a nyilvántartásba vételéről szóló miniszteri határozatok szerint fennáll. A felperes nyilvántartásba vételéről szóló, 2000. január 25. napján kelt és többször módosított NKÖM határozatok értelmében a felperes egyebek mellett filmalkotások tekintetében jogosult a szerzőket (rendezők, operatőrök, forgatókönyvírók) megillető, pontosan meghatározott - így köztük a filmalkotások sugárzással történő nyilvánosságához közvetítésének a jogát {Szt. 26. § (1)} érintő - igények érvényesítésére, illetve ezen filmalkotások felhasználásának engedélyezésére. A határozat a II. rendű alperes által hivatkozott, az 1945. előtti filmekre vonatkozó korlátozást nem tartalmazza, ezért a felperes igényérvényesítési joga valamennyi magyarországi előállítású filmalkotásnak a felperes nyilvántartásba vételét követő felhasználására kiterjed. Az elsőfokú bíróság helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy a felperes, mint közös jogkezelő szervezet jogosult a filmalkotások sugárzással történő nyilvánosságához közvetítésére tekintettel a szerzőket megillető díj beszedésére és felosztására, és helyesen állapította meg, hogy a filmalkotások sugárzással vagy egyéb módon történő nyilvánosságához közvetítéssel, illetve egyes nyilvános előadással történő felhasználása után fizetendő jogdíjat a 2005. évi jogdíjközlemény már tartalmazta.

Alappal hivatkozott azonban a II. rendű alperes arra, hogy az Szjt. 66. § (3) folytán a szerzőknek járó díj megfizetése iránti kötelezettség nem őt, a felhasználót, hanem az előállítót terheli.

Az Szjt. 66. §-ának (1) bekezdése szerint a filmalkotás létrehozására kötött szerződés (a továbbiakban: megfilmesítési szerződés) alapján a szerző - kivéve a szöveges vagy szöveg nélküli zenemű szerzőjét - ellenkező kikötés hiányában átruházza az előállítóra a filmalkotás felhasználására és a felhasználás engedélyezésére vonatkozó jogot, míg a (3) bekezdés értelmében a szerzőt minden egyes felhasználási mód tekintetében külön-külön díjazás illeti meg, amely díj megfizetésére az előállító köteles.

A felperes jogdíjközleményei ezzel összhangban rendezik a jogdíjfizetési kötelezettséget, kimondva, hogy az előállító akkor mentesül a jogdíj megfizetése alól, ha a filmelőállító és a felhasználó együttes nyilatkozatával bizonyítja, hogy az előállító a felhasználóval kötött szerződésben a szerzői jogdíj fizetésének kötelezettségét kifejezetten és egyértelműen áthárította a felhasználóra, mely utóbbi esetben a jogdíjat a felhasználó köteles megfizetni.

Az I. rendű alperes nem vitásan az 1945-ben, illetve azt megelőzően készült, az I. rendű alperes részéről forgalmazott magyar gyártású filmalkotásokkal kapcsolatosan a filmelőállítói jogokat jogutódlással megszerezte. Az sem volt vitatott, hogy az Szjt. 26. § (1) bekezdése szerinti felhasználás, a sugárzás megvalósult a II. rendű alperes részéről az általa üzemeltetett televíziós csatornán, és az ezzel kapcsolatos, a szerzőket megillető jogdíjat egyik alperes sem fizette meg.

Az I. rendű alperes nem tudta kimenteni magát az Szjt. 66. § (3) bekezdése értelmében a felhasználás után járó jogdíj fizetési kötelezettség alól, mivel a jogdíjfizetési kötelezettségének a II. rendű alperesre történő áthárítását a perben nem bizonyította. Helytállóan hivatkozott ezért a II. rendű alperes a fellebbezésében arra, hogy a vele szemben előterjesztett kereset elutasításának van helye, mivel annak ellenére, hogy a végső felhasználás az ő részéről történt, az I. rendű alperes köteles a jogdíjat megfizetni.

Az Szjt. 66. § (3) bekezdésének ismertetett rendelkezése a felek jogvitáját - amely a kereset végső formájára tekintettel nem a jogosítással, hanem csak a felhasználás után járó jogdíjjal volt kapcsolatos - egyértelműen rendezi, ezért nincs jelentősége annak, hogy az 1946. január 1-jét megelőzően készített filmalkotások esetében a televíziós sugárzás ismert felhasználási mód volt-e vagy sem, így arról a szerzők érvényesen rendelkezhetek-e. Amennyiben ugyanis a televíziós sugárzás jogát a filmgyárak nem szerezhették meg a szerzőktől a filmalkotások gyártásakor, úgy azt közvetlenül a szerzőktől vagy a felperestől szerezhetik meg a felperesi jogdíjközlemény szerinti jogdíj megfizetésével. Nem érinti ez azonban azt, hogy a jogdíjközlemény szerinti, az alperesek általösszezszerűségében nem vitatott jogdíj összegét a felhasználóra történő áthárítás hiányában a film előállítójának - a perbeli

esetben annak jogutódjának - kell megfizetnie, ezért a kereseti kérelem elbírálása a T... Kft. perben állását nem igényelte.

Helytállóan hivatkozott arra a felperes a fellebbezési ellenkérelmében, hogy az a körülmény, amely szerint a T... Kft., mint az I. rendű alperes ügynöke a sugárzási szerződésben teljes helytállást vállalt, a felperes követelésének elbírálása szempontjából nem releváns, annak csak az alperesek egymás közötti jogviszonyában van jelentősége.

A kifejtettek értelmében a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, és a II. rendű alperessel szemben a keresetet elutasította, amelyre tekintettel mellőzte az alperesek egyetemleges marasztalására vonatkozó ítéleti rendelkezést, míg ezt meghaladóan az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

A II. rendű alperes fellebbezése eredményre vezetett, ezért a vele szemben pervesztes felperes a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó 78. § (1) bekezdése szerint köteles megfizetni a II. rendű alperes első- és másodfokú perköltségét, amelynek megállapítása során a Fővárosi Ítéltábla a II. rendű alperes által lerótt 203.300 forint fellebbezési illetéket és a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-ának (2) és (5) bekezdése valamint a 4/A. §-a alapján megállapított ügyvédi munkadíjat vett figyelembe. Az eredménytelenül fellebbező I. rendű alperes ugyanezen jogszabályok szerint köteles a felperes részére a jogi képviselő munkadíjából álló másodfokú perköltséget megfizetni, míg az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési illeték megfizetésére az Itv. 74. §-ának (3) bekezdése alapján alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése szerint köteles.

, 2012. május 22.

Dr. Lesenyey Terézia s.k.
a tanács elnöke

. Békefiné dr. Mózsik Tímea s.k.
előadó bíró

Dr. Pullai Ágnes s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

bírószági ügyintéző